

Organizacja kompleksowego systemu wsparcia pracy szkół

Sieci współpracy i samokształcenia

wrzesień/październik 2012 r.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Rekomendacje dotyczące zmian w systemie doskonalenia zawodowego nauczycieli

System doskonalenia nauczycieli był analizowany w ramach prowadzonego przez MEN projektu systemowego **„Wzmocnienie systemu wspierania rozwoju szkół ze szczególnym uwzględnieniem doskonalenia nauczycieli i doradztwa metodycznego”**

(POKL, Priorytet III *Wysoka jakość systemu oświaty*,
Poddziałanie 3.3.1
„Efektywny system kształcenia i doskonalenia nauczycieli”)

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Rekomendacje dotyczące zmian w systemie doskonalenia zawodowego nauczycieli

System doskonalenia nauczycieli powinien:

- **być blisko szkoły,**
- **pracować na potrzeby szkoły** (rady pedagogicznej jako całości i szkoły jako instytucji),
- **wykorzystywać potencjał różnych instytucji,** które mogą świadczyć na rzecz szkoły, tj. placówek doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych, bibliotek pedagogicznych,

Rekomendacje dotyczące zmian w systemie doskonalenia zawodowego nauczycieli

- **wspomagać pracę szkół zwiększając ich zdolności do rozwiązywania problemów:** poprzez wsparcie w diagnozowaniu problemów szkoły/placówki, planowanie działań rozwojowych, organizację i realizację zaplanowanych działań, ocenę efektów przeprowadzonych działań,
- **być traktowany jako element wspomagania służący szkole,** zwiększający motywację nauczycieli do dalszego kształcenia w miejscu pracy, indywidualnie lub w grupie.

Rekomendacje z raportu z badań prowadzonych przez Danutę Elsner i Krzysztofa Bednarka

„Przechodzić od okazjonalnych, jednorazowych, niepowiązanych ze sobą form pomocy, do kompleksowego świadczenia usług na rzecz pojedynczych nauczycieli i szkoły jako całości.

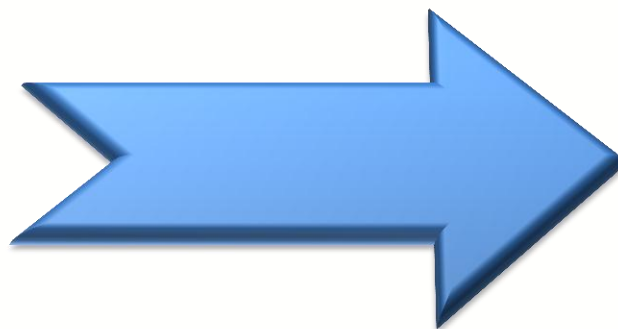
Kompleksowość tę można rozpatrywać jako obejmującą cały proces pomocy. Oznacza to, że jej świadczenie składa się z następujących elementów:

- diagnozy potrzeb beneficjenta,
- przygotowania pomocy (szkoleń) „na miarę” jego potrzeb,
- udzielenia pomocy,
- wsparcia w zastosowaniu nabytej wiedzy i umiejętności do praktyki,
- zbadania, jakie to przyniosło efekty rozumiane jako postępy uczniów.”

Na czym polega zmiana w modelu wspomagania szkół?

Wspomaganie
**ROZWOJU
ZAWODOWEGO
PRACOWNIKÓW
OŚWIATY** (szkolenia,
warsztaty, doradztwo)
– indywidualnie
i zespołowo

Wspomaganie
**KOMPLEKSOWEGO
ROZWOJU SZKOŁY**
(działania mające
na celu wprowadzenie
trwałych zmian
jakościowych
w wybranych obszarach
funkcjonowania szkoły)

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Czym różni się rozwój zawodowy nauczyciela od kompleksowego rozwoju szkoły?

ROZWÓJ ZAWODOWY NAUCZYCIELA	KOMPLEKSOWY ROZWÓJ SZKOŁY
<ul style="list-style-type: none"> • przynosi wzrost kompetencji poszczególnych osób i w rezultacie lepszą pracę tych osób 	<ul style="list-style-type: none"> • wprowadza trwałe zmiany jakościowe, a w rezultacie lepszą pracę całej placówki i jej pracowników
<ul style="list-style-type: none"> • w celu utrzymania efektu na poziomie całej organizacji – cykl uczenia się musi być powtarzany na nowo w odniesieniu do każdego pracownika 	<ul style="list-style-type: none"> • wypracowane efekty stają się elementem kultury i procedur obowiązujących w szkole – nowi pracownicy przystosowują się do nich samoistnie
<ul style="list-style-type: none"> • jest inicjowany i realizowany przez poszczególnych pracowników 	<ul style="list-style-type: none"> • jest inicjowany i realizowany zespołowo przez grupy członków społeczności (nauczycieli, rodziców, uczniów, dyrekcję ...)
<ul style="list-style-type: none"> • może być realizowany bez zgody i wsparcia przełożonego 	<ul style="list-style-type: none"> • wymaga zaangażowania i wsparcia dyrektora placówki

Kompleksowy rozwój szkoły - korzyści

- wprowadza **trwałą zmianę** jakościową
- jego **efekty są dostępne** dla całej grupy uczestników (również przyszłych!)
- pod względem ekonomicznym jest **bardziej opłacalny** niż jednostkowe doskonalenie

- **angażuje** wszystkich członków grupy albo całą szkołę
- wymaga **zarządzania** – spontaniczne inicjatywy upadają bez lidera!
- wymaga **nowego sposobu myślenia** lidera!

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Wsparcie projektowe dla zmodernizowanego systemu wspomagania rozwoju szkół i przedszkoli

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Wsparcie projektowe dla zmodernizowanego systemu wspomagania rozwoju szkół i przedszkoli

- 1) Projekt systemowy realizowany w ORE:
*System doskonalenia nauczycieli oparty na
ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganium szkół*
- 2) Projekty realizowane przez powiaty w ramach Działania 3.5
Kompleksowe wspomaganie rozwoju szkół,
Priorytet III Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

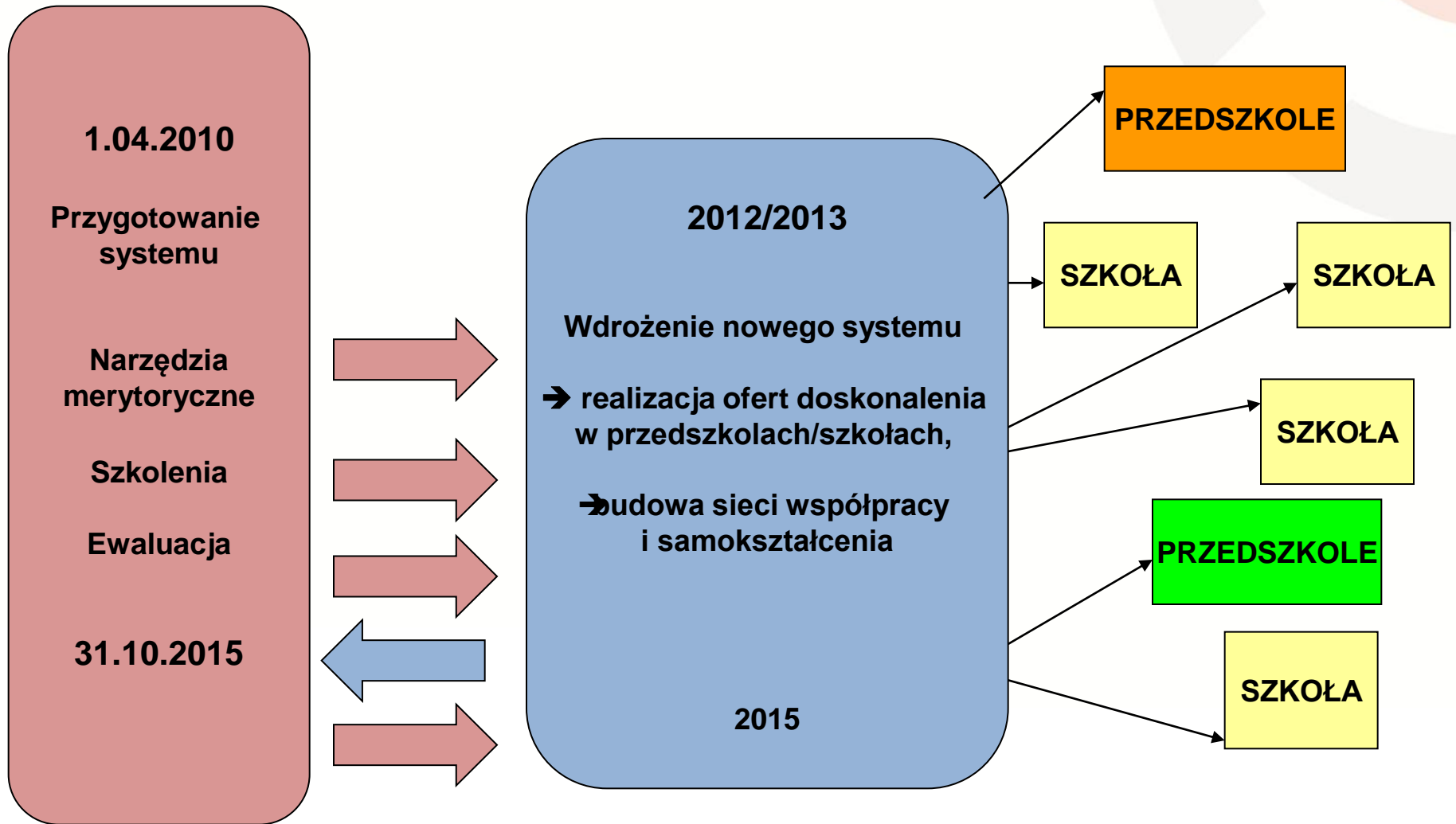

Działania prowadzone w ramach projektu realizowanego w ORE

- Opracowanie nowych procedur i narzędzi merytorycznych (w tym roczne oferty doskonalenia, zasady sieciowania, scenariusze spotkań, przewodniki itp).
- Szkolenia (pracownicy nowego systemu – 2 500 osób, dyrektorzy szkół – 7 100 osób, koordynatorzy sieci – 1800 osób).
- Przygotowanie platformy cyfrowej (baza zasobów wspierających doskonalenia, moduły interaktywne służące do budowy sieci współpracy i samokształcenia).
- Działania informacyjne (spotkania i konferencje, foldery i ulotki informujące o nowym systemie, strona internetowa).

Wzajemne relacje obu projektów

Zmodernizowany system wspomagania szkół: dwie formy realizacji zadań

W projekcie systemowym realizowanym w Ośrodku Rozwoju Edukacji opracowano założenia dwóch form realizacji zadań:

- procesowe wspomaganie szkół i przedszkoli w oparciu o oferty doskonalenia,
- sieci współpracy i samokształcenia.

Procesowe wspomaganie rozwoju szkoły (oferty doskonalenia i roczne plany wspomagania)

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Proces rozwoju szkoły

DIAGNOZA

PLANOWANIE ZMIAN

**WDRAŻANIE ZMIAN →
DOSTARCZANIE NARZĘDZI**

OCENA EFEKTÓW

WNIOSKI

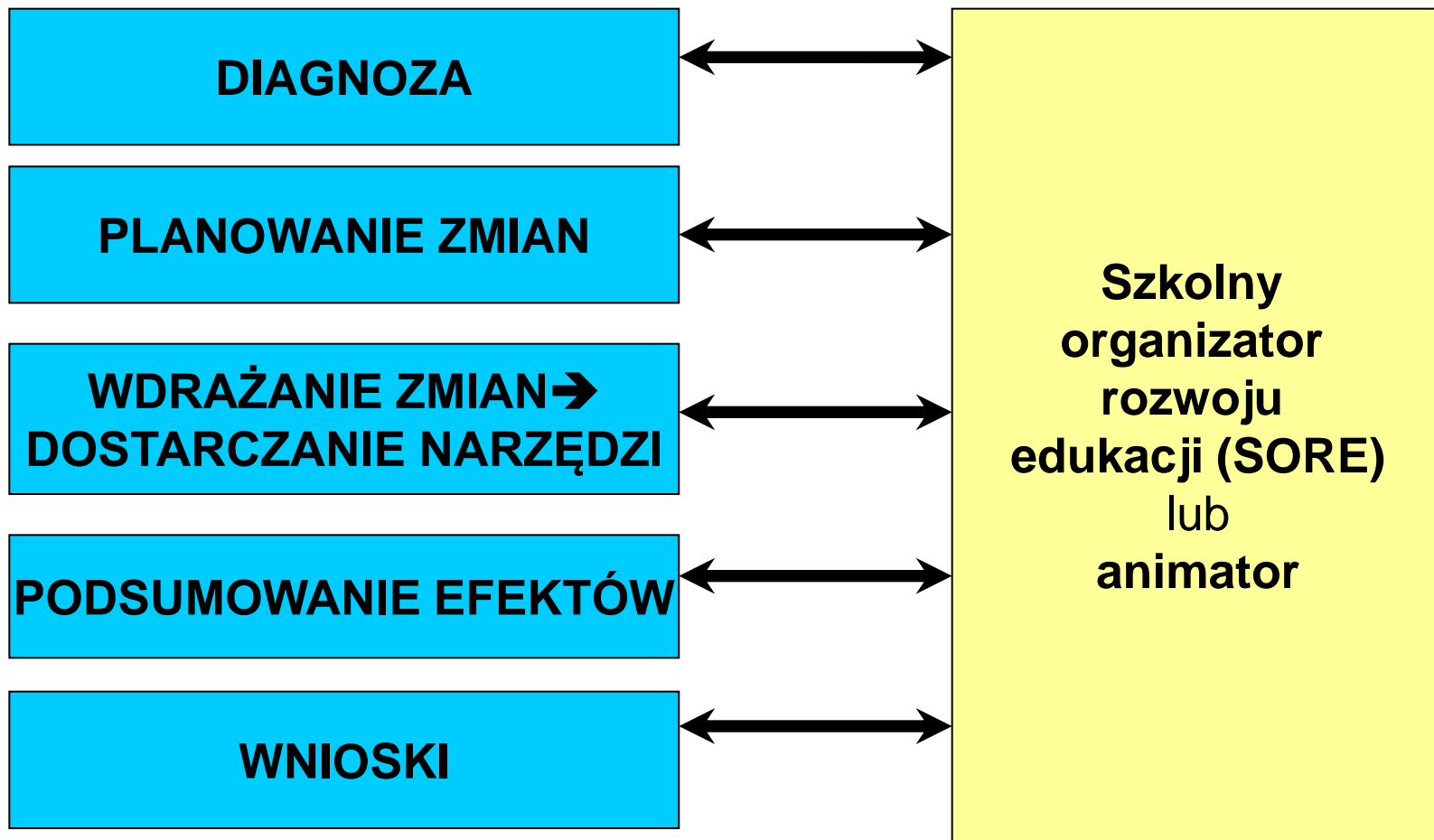
KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Procesowe wspomaganie rozwoju szkoły

Szkolny organizator rozwoju edukacji (SORE)

Osoba spoza szkoły odpowiedzialna za prowadzenie procesu (rocznego planu wspomaganie) w szkole.

Najważniejsze zadania to:

- **wsparcie** dyrektora i nauczycieli w pogłębieniu diagnozy potrzeb i określeniu priorytetowego obszaru rozwoju szkoły,
- **przygotowanie** wybranej oferty doskonalenia,
- **wspieranie nauczycieli** we wdrażaniu nowych rozwiązań do codziennej praktyki,
- **utrzymywanie** stałego kontaktu z dyrektorem i nauczycielami (spotkania, konsultacje).

Oferty doskonalenia przygotowane w projekcie

Oferta doskonalenia jest to opis rocznego procesu wspomagania rozwoju szkoły.

Oferta doskonalenia jest **podstawą do zbudowania w konkretnej szkole szczegółowego rocznego planu wspomagania** (wybranego aspektu pracy szkoły) opartego na wewnętrznej diagnozie potrzeb.

Budowa oferty doskonalenia przygotowanej w projekcie ORE

Na ofertę doskonalenia składają się:

- 1) tytuł (wskazanie obszaru wspomaganego opisanego w ofercie),
- 2) charakterystyka potrzeby,
- 3) cel,
- 4) efekty,
- 5) sposób realizacji oferty,
- 6) zasady korzystania z oferty,
- 7) czas i miejsce realizacji,
- 8) grupy docelowe,
- 9) informacje o osobach realizujących ofertę.

Roczny plan wspomagania (RPW)

RPW jest zbudowany na bazie jednej z ofert doskonalenia.

- data rozpoczęcia i zakończenia realizacji RPW,
- krótki opis diagnozy potrzeb,
- cel realizacji RPW,
- wskaźniki realizacji,
- role osób realizujących RPW i korzystających ze wsparcia
- zadania osób realizujących RPW oraz osób korzystających ze wsparcia,
- harmonogram realizacji RPW.

RPW – zadania ekspertów zewnętrznych

- zapoznanie się ze specyficznymi potrzebami konkretnej szkoły (współpraca z SORE),
- przygotowanie i przeprowadzenie dostosowanych do potrzeb szkoły warsztatów i/lub innych form szkoleniowych zaplanowanych dla nauczycieli w ramach RPW (konsultacji, wykładów itd.)

Sieci i sieciowanie

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Co to jest sieć?

Sieć to system umożliwiający kontakty, wymianę poglądów, dostęp do informacji, współpracę i współdziałanie ułatwiające dochodzenie do oczekiwanych rezultatów w sposób:

- długofalowy,
- systematyczny,
- oparty na zaufaniu,
- oparty na wzajemności,
- będący procesem.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Co to jest sieć wg dr Danuty Elsner

Sieć to typ struktury organizacyjnej charakteryzujący się następującymi cechami:

- brakiem hierarchii,
- brakiem członu kierowniczego,
- brakiem podporządkowania,
- dominacją więzi informacyjnych i więzi współpracy,
- tymczasowością ustaleń odnośnie obowiązków,
- specjalizacją wynikającą z zainteresowań i fachowości,
- minimalnym stopniem sformalizowania procedur działania.

Każdy z nas jest w sieci

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Rodzaje i przykłady sieci

- sieci biznesowe, organizacji pozarządowych, instytucji oświatowych, sieci międzysektorowych,
- sieci formalne, nieformalne,
- sieci ponadnarodowe, krajowe, regionalne, lokalne,
- sieci problemowe, przedmiotowe, społecznościowe,
- sieci osób, sieci instytucji,
- sieci wirtualne, realne.

Warunki funkcjonowania sieci

- Wspólne cele
- Jasno określony obszar/temat
- Suwerenność członków sieci
- Dobrowolność uczestnictwa
- Aktywność członków
- Podział odpowiedzialności
- Określona rola koordynatora sieci
- Dostęp do zasobów
- Jasno określone zasady funkcjonowania
- Czas

Sieciowanie a szkoła

Każda organizacja,
również szkoła
z racji samej swojej struktury i funkcji,
już działa w sieci różnorodnych powiązań.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Sieciowanie a szkoła

Efektywne sieciowanie wymaga
dużej **samoświadomości**
sprzymierzonych organizacji,
jasno wytyczonych celów
i strategii działania.

Ale wysiłek włożony w budowanie sieci
zwraca się z nawiązką, ponieważ
wspólnie można zrealizować zadania,
na które pojedyncze organizacje
nie mają czasu i/lub zasobów.

Cechy sieciowania

- długofalowość (im dłuższa znajomość tym solidniejsza podstawa do kontaktu),
- systematyczność (podtrzymywanie znajomości znaczy więcej niż jej nawiązywanie),
- zaufanie (nikt nie poleci osoby/instytucji i nie zechce pomóc osobie/instytucji, jeśli jej nie ufa),
- wzajemność (najważniejszym sposobem, aby dostawać jest dawanie),
- procesowość (sieć nieustannie wymaga działania).

Czym nie jest sieciowanie

- nie jest nagabywaniem, dręczeniem innych
- nie bazuje na krótkich, szybkich, płytkich spotkaniach
- to nie są działania tylko wirtualne
- to nie jest kontakt z nieznanymi
- to nie jest konkurs na zgromadzenie większej liczby kontaktów
- nie służy do manipulowania

Sieci współpracy i samokształcenia opracowane w projekcie systemowym Ośrodka Rozwoju Edukacji

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Sieci współpracy i samokształcenia

Sieć współpracy i samokształcenia to zespół ok. 20 nauczycieli lub dyrektorów z różnych szkół lub przedszkoli, którzy współpracują w zorganizowany sposób.

Cele:

- dzielenie się wiedzą i umiejętnościami,
- nabywanie nowych umiejętności i wiedzy,
- wspólne wykonywanie zadań,
- zespołowe poszukiwanie sposobów radzenia sobie z problemami,
- nawiązanie kontaktów i podjęcie współpracy.

Organizacja pracy sieci

- Sieci tworzy **powiat** zgodnie z potrzebami szkół i przedszkoli.
- W **powiecie** powstają minimum **cztery** sieci.
- Uczestnicy sieci spotykają się 3 – 5 razy w roku szkolnym.
- Uczestnicy sieci podejmują działania na platformie informatycznej udostępnionej przez ORE.
- Pracami sieci kieruje **koordynator sieci**.

Lista tematów sieci opracowana w projekcie ORE

- Rola dyrektora w promocji i budowaniu wizerunku szkoły
- Budowa spójności edukacyjnej (na poziomie powiatu)
- Zadania dyrektora w zakresie organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole
- Pozapedagogiczne obowiązki dyrektora szkoły
- Edukacja filmowa
- Skuteczne sposoby zachęcania uczniów do czytania
- Doświadczenia i eksperymenty na zajęciach przedmiotów przyrodniczych

Lista tematów c.d.

- Wycieczka jako forma nauczania przedmiotów przyrodniczych
- Matematyka w edukacji wczesnoszkolnej
- Jak wspierać dziecko w uczeniu się matematyki?
- Praca ze źródłem historycznym
- Praca z uczniem młodszym
- Jak rozwijać twórcze myślenie uczniów?
- Praca z uczniem zdolnym na zajęciach koła naukowego

Lista tematów c.d.

- Jak budować własny program nauczania?
- Promocja i budowanie wizerunku szkoły
- Nauczyciele pracują zespołowo
- Jak radzić sobie ze szkolną absencją? – bezpieczeństwo w szkole
- Praca z nowoczesnymi technologiami TIK (rok I) – bezpieczny internet
- Praca z nowoczesnymi technologiami TIK (rok II) – bezpieczny internet

DODATKOWE propozycje sieci współpracy i samokształcenia

Zespół ds. Promocji Zdrowia w Szkole przygotował przykładowe plany działań **2 dodatkowych sieci współpracy i samokształcenia:**

- Jak tworzyć szkołę promującą zdrowie?
- Skuteczna realizacja edukacji zdrowotnej w szkole inwestycją w zdrowe społeczeństwo

Działania w ramach sieci współpracy

Spotkanie organizacyjne:

- Integracja uczestników sieci
- Rozpoznanie potrzeb i zasobów
- Ustalenie celów, harmonogramu pracy i działań na platformie

Spotkania robocze:

- Dzielenie się doświadczeniami, narzędziami, dobrymi praktykami
- Spotkania z ekspertami
- Tworzenie nowych rozwiązań

Spotkanie podsumowujące:

- Podsumowanie i omówienie pracy sieci
- Zaplanowanie promocji i sposobów udostępniania wypracowanych rozwiązań innym
- Ewaluacja

Rola koordynatora sieci

- Proponowanie inicjatyw, tematów spotkań i sposobów pracy,
- Wspieranie aktywności i dzielenia się wiedzą przez uczestników,
- Zapewnianie bezpiecznej atmosfery do pracy,
- Motywowanie uczestników do pracy w sieci,
- Monitorowanie postępów pracy sieci,
- Otwartość na propozycje i sugestie ze strony uczestników,
- Wspieranie otwartości,
- Organizowanie pracy sieci.

Platforma informatyczna ORE

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Platforma informatyczna ORE - cele

- budowanie społeczności – włączanie się uczestników w społeczności powoływane programowo, determinowane np. rodzajem szkoły, przedmiotem, lokalizacją, ale także możliwości oddolnego tworzenia społeczności problemowych (np. praca z uczniem z dysfunkcjami),
- gromadzenie informacji, filtrowanie jej i umożliwienie łatwego dostępu do niej – dostęp do materiałów edukacyjnych, aktów prawnych, spotkań informacyjno-szkoleniowych, list ekspertów, itp.,
- uczenie się i wspieranie – kursy e-learningowe,
- pomoc w zarządzaniu procesem wspomaganie w szkołach oraz pracami sieci współpracy.

Platforma informatyczna ORE

– sieci współpracy i samokształcenia

- współpraca w ramach sieci współpracy i samokształcenia:
 - *zarządzanie sieciami wsparcia* – tworzenie sieci (wybór tematu, zasięgu terytorialnego, dodawanie użytkowników),
 - *spotkania w czasie rzeczywistym* – komunikacja video lub tekstowa, możliwość zamieszczania materiałów multimedialnych, możliwość nagrywania przebiegu spotkania,
 - *tworzenie grup dyskusyjnych*
 - *obsługa zadań* – wprowadzanie treści zadań, terminarza realizacji, przydzielanie zasobów.

Platforma informatyczna ORE – dodatkowe funkcjonalności

- baza ekspertów: wyszukiwanie, przypisywanie do zadań, ocena pracy,
- publikacja treści: serwis informacyjny, newsletter, tworzenie blogów, publikowanie dokumentów wraz z możliwością ich wyszukiwania,
- tworzenie profili użytkowników,
- tworzenie i zarządzanie kursami e-learningowymi.

Pilotaż nowego systemu – projekty powiatowe,

Działanie 3.5

Kompleksowe wspomaganie rozwoju szkół

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Główne cele realizacji projektów powiatowych:

- pilotaż nowego modelu systemu doskonalenia nauczycieli i zewnętrznego wspomagania szkoły, którego założenia merytoryczne zostały opracowane w ramach projektu ORE *System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganiu szkół,*
- pomoc dyrektorom szkół i przedszkoli w jak najlepszym przygotowaniu się do realizacji polityki edukacyjnej państwa.

Działania realizowane przez powiaty dofinansowane w ramach konkursu 1/POKL/3.5/2012

- Przeprowadzenie procesu wspomagania w zainteresowanych szkołach i przedszkolach (realizacja w szkołach rocznych planów wspomagania wybranego aspektu pracy według zasad wypracowanych w projekcie systemowym ORE).
- Budowa i moderowanie lokalnych sieci współpracy dla dyrektorów szkół i nauczycieli.
- Koszty pośrednie i koszty zarządzania zgodnie z wytycznymi MRR.

Więcej informacji
na stronie
Ośrodka Rozwoju Edukacji

www.ore.edu.pl/wspieranie

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

